

Tadeusz Śliwa, *Karakulski Bronisław (1857–1935)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, red. Anna Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publicznej

Karakulski Bronisław (1857–1935), ksiądz katecheta w gimnazjum rzeszowskim, dyr. bursy gimnazjalnej, prof. historii Kościoła w Seminarium Duchownym w Przemyśle

Ur. 25 X 1857 r. w Żołyńni, w pow. łańcuckim. Trzech jego braci było również kapłanami. Do szkoły elementarnej uczęszczał w rodzinnej miejscowości, do gimnazjum w Rzeszowie, po którego ukończeniu w 1875 r. wstąpił do Sem. Duch. w Przemyśle, gdzie w miejscowym Instytucie Teologicznym studiował i ukończył teologię. 27 VI 1880 otrzymał święcenia kapłańskie. Następnie był kolejno jako wikary w 5 parafiach: Błażowa, Ołpiny k. Jasła, Sambor, Biecz, Rzeszów. Z propozycji wyjazdu do Rzymu nie skorzystał, natomiast już jako wikary w Ołpinach – z dojazdem do Wiednia – przygotowywał się do osiągnięcia doktoratu, co po zdaniu egzaminów 24 XI 1884 osiągnął na podstawie pracy „De spiritismo”, liczącej 99 stron rękopisu.

W latach 1887–1889 był zastępcą katechety w gimn. rzeszowskim, w ciągu kolejnych dwóch lat (1889–1891) był kanclerzem biskupim w Przemyśle, w następnym roku nauczał religii w gimn. w Drohobyczu, a w 1892 r. powrócił jako pełnoprawny katecheta do gimn. rzeszowskiego, w którym nauczał do 1909 r. W okresie pobytu w Rzeszowie był równocześnie dyrektorem bursy uczniowskiej. Na tym stanowisku okazywał wielką troskliwość o sprawy materialne tej instytucji, a w szczególności wyżywienie uczniów, do czego nieraz dokładał z własnych funduszy. Temperament miał porywczy, toteż łatwo irytował się na

krnąbrnych uczniów w bursie i wobec winnych stosował kary fizyczne, tolerowane według zasad ówczesnej pedagogiki. Po uspokojeniu się z reguły wyrównywał sprawiedliwość drobnymi podarkami dla ukaranego. wychowanka bursy przyłapanego na łapaniu wróbla zbił gumowym cybuchem od fajki, zapłakany winowajca dostał na pociechę pączka, pomarańczę, książeczkę i koronę na książkę (zob. J. Bieniasz, *Edukacja Józia Barączka. Powieść dla młodzieży*, Kraków 1957, s. 31-32). Karał uczniów również za niesforne zachowanie się na lekcjach religii. Zgodnie z ówczesną atmosferą religijną panującą w społeczeństwie, w gimnazjum miał duży autorytet – był pierwszą osobą po dyrektorze. Dorośli wychowankowie oceniali go z gruntu pozytywnie. W 1909 r. został powołany na wykładowcę historii Kościoła w Przemyślu i był nim do 1917 r. z przerwą spowodowaną działaniami wojennymi. W 1919 r. wrócił do tego nauczania, na parę lat, ale w charakterze zastępcy.

W młodości był wymownym kaznodzieją. Przez całe życie cechowała go głęboka pobożność. Zmarł 26 X 1935 r. W pogrzebie, w Żołyni, mimo złej pogody, uczestniczył tłum wiernych. Przewodniczył mu jego były uczeń z gimn. rzeszowskiego ks. bp Wojciech Tomaka.

Bibliografia: *Schematismus universi venerabilis cleri saecularis et regularis Dioecesis rit. latini Premisliensis pro A. D. 1881*, Przemyśl 1882, toż za lata 1882–1935; *Szematyzm Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim na rok 1881*, Lwów 1881, toż za lata 1882–1913; Momidłowski S., *Śp. ks. dr Bronisław Karakulski 1857–1935*, „Kronika Diecezji Przemyskiej” R. 35 (1935), s. 181–186; Piech S. L., *Wychować dla Kościoła i państwa. Formacja elity duchowieństwa galicyjskiego w Wiedniu 1775–1918*, Kraków 2009, wg indeksu.